

CO-DEAL NAUJIENLAIŠKIS

BENDRUOMENĖS AKTYVUMO IR ATSPARUMO STIPRINIMAS PER
NACIONALINIUS MOKYMUS

Gruodis 2025 | 2 Leidinys

ŠIAME LEIDINYJE:

Įvadas

Vokietija – nacionalinis „FHM“ renginys

Portugalija – nacionalinis „SPIN“ renginys

Graikija – nacionalinis „CRETHIDEV“ renginys

Ispanija – Sevilijos universiteto renginys

Lietuva – nacionalinis „BETI“ renginys

Išvados

FHM

cre thi dev

Baltic
Education
Technology
Institute

UNIVERSIDAD
DE SEVILLA
1505

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

ĮVADAS

BENDRUOMENĖS AKTYVUMO IR ATSPARUMO STIPRINIMAS PER NACIONALINIUS MOKYMUS

Gruodis 2025 | 2 Leidinys

Per pastaruosius metus Europoje smarkiai pasikeitė krizių pobūdis, dažnumas ir sudėtingumas. Klimato sukeltos nelaimės, ekstremalios visuomenės sveikatos padėty, infrastruktūros sutrikimai ir socialiniai iššūkiai išryškino **skubų poreikį vietos bendruomenėms stiprinti savo gebėjimus numatyti, prisitaikyti ir reaguoti į nežinomybę**. Nors nacionalinės sistemos ir ES masto strategijos atlieka svarbų vaidmenį krizių valdymo srityje, būtent vietos lygmeniu – savivaldybėse, kaimynystėse ir pilietiniuose tinkluose – kuriamas, išbandomas ir išlaikomas atsparumas.

Projektas „CO-DEAL“ (Erasmus+ KA220-VET) reaguoja į šią situaciją, kurdamas novatorišką skaitmeninių mokymo priemonių, interaktyvių simuliacijų ir dalyvaujamųjų mokymosi metodikų rinkinį, pritaikytą savivaldybių darbuotojams ir bendruomenės atstovams. Sujungdamas institucijų pasirengimą su bendruomenės įsitraukimu, projektas siekia stiprinti profesines kompetencijas ir kartu skatinti įtraukiuosius bei bendradarbiavimu grindžiamus krizių valdymo metodus.

FHM

cre thi dev

Creative Thinking Development

Baltic
Education
Technology
Institute

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

ĮVADAS

BENDRUOMENĖS AKTYVUMO IR ATSPARUMO STIPRINIMAS PER NACIONALINIUS MOKYMUS

Gruodis 2025 | 2 Leidinys

Projekto partneriai Vokietijoje, Portugalijoje, Graikijoje, Ispanijoje ir Lietuvoje surengė nacionalinius bendruomenės įtraukimo renginius, kuriuose dalyvavo vietos valdžios institucijos, civilinės saugos subjektai, savanoriai ir piliečiai. Šie renginiai tapo diskusijų laboratorijomis, kuriose susiliejo įvairios perspektyvos, siekiant **nustatyti tikruosius bendruomenės poreikius, pasidalinti patirtimi ir bendrai suformuluoti tolesnius CO-DEAL mokymo modulių ir virtualių scenarijų kūrimo etapus.**

Visose šalyse dalyviai išreiškė stebėtinais panašius susirūpinimus: **poreikį užtikrinti stipresnę komunikaciją, aiškesnį koordinavimą tarp įstaigų, geresnį visuomenės įtraukimą ir prienamesnius mokymus.** Tuo pačiu metu kiekvienoje šalyje išryškėjo saviti vietiniai iššūkiai – pavyzdžiui, nuo miškų gaisrų Graikijoje iki potvynių ir karščio bangų Vokietijoje, savivaldybių planavimo Portugalijoje ir įtraukios komunikacijos poreikių Ispanijoje.

Šiame **naujienlaiškyje** pateikiama išsami kiekvieno nacionalinio renginio apžvalga, kurioje parodoma, kaip CO-DEAL partneriai bendradarbiauja kurdami atsparias, iniciatyvias ir glaudžiai susietas bendruomenes visoje Europoje.

FHM

cre thi dev
Creative Thinking Development

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

VOKIETIJA – NACIONALINIS „FHM“ RENGINYS

2025 m. gegužės 6 d. įvyko Vokietijos nacionalinis bendruomenės įtraukimo renginys, kuriame susirinko Kaletalio ir Šlangeno savivaldybių gyventojai bei atstovai. Seminaras, surengtas Kaletalio rotušėje ir koordinuotas **FHM taikomųjų mokslų universiteto**, pritraukė 18 dalyvių, tarp kurių buvo vietos gyventojų, savivaldybių darbuotojų ir civilinės saugos atstovų.

Vietos klimato poveikio suvokimas

Renginys prasidėjo prof. dr. habil. Anett Wolgast pranešimu, kurioje ji pristatė CO-DEAL tikslus ir aptarė didėjančią naštą, kurią dėl klimato kaitos tenka nešti Vokietijos savivaldybėms – ekstremalias oro sąlygas, karščio bangas, potvynius bei didėjančią spaudimą vietos infrastruktūrai ir avarinėms tarnyboms. Dalyviai buvo pakviesti apmąstyti pokyčius, kuriuos jie pastebėjo pastaraisiais metais, atkreipdami dėmesį į sezoninių modelių pokyčius, kylančias temperatūras ir naujų pavojų atsiradimą kaimo ir priemiesčių vietovėse.

FHM

cre thi dev
Creative Thinking Development

Baltic
Education
Technology
Institute

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

VOKIETIJA – NACIONALINIS „FHM“ RENGINYS

Dalyvaujamojo pobūdžio ir į bendruomenę orientuotas formatas

Vadovaujantis tikslinių grupių diskusijomis, dalyviai dalijosi prisiminimais, patirtimi ir istorijomis, iliustruojančiomis, kaip ankstesnės kartos elgėsi susidūrusios su ekstremaliomis situacijomis. Nuotaikingą akimirką sukėlė buvęs rajono meras **Friedel Heuwinkel**, prisiminęs, kaip jo močiutė per audras sėdėdavo ant laiptų su susikrautu lagaminu, „**pasirengusi evakuotis, jei prireiktų**“. Kambarys užsipildė juoku, tačiau šis prisiminimas parodė gilesnę tiesą: pasirengimas dažnai prasideda nuo paprastų įpročių, sąmoningumo ir vietinių žinių.

Meras **Mario Hecker** pritarė šiai nuomonei ir pabrėžė, kad veiksmai, kurie atrodo nereikšmingi ar juokingi, gali tapti „**netikėtai vertingi, kai situacija tampa rimta**“. Jo mintys padėjo dalyviams suprasti, kad atsparumui užtikrinti reikalingos tiek modernios sistemos, tiek kasdienė išmintis, įsišaknijusi bendruomenės tradicijose.

Pagrindinės išvados ir praktinės įžvalgos

Vokietijoje surengto renginio metu buvo padarytos penkios pagrindinės išvados:

- **Bendruomeniniai paramos tinklai** yra svarbūs siekiant skleisti įspėjimus, mobilizuoti pagalbą ir apsaugoti pažeidžiamus kaimynus.
- **Ankstyvojo įspėjimo sistemos ir komunikacijos kanalai** turi būti stiprinami ir pritaikyti platesnei naudotojų grupei.
- **Tarpsektorinis koordinavimas** tarp savivaldybių darbuotojų, gelbėjimo tarnybų, savanorių ir vietos gyventojų yra esminis.
- Savivaldybių darbuotojams reikalingi **praktiniai, scenarijais pagrįsti mokymai**, kurie juos parengtų neapibrėžtumui ir netiesiniam problemų sprendimui.
- **Vietos infrastruktūra** (viešieji pastatai, vėsinimo centrai, žaliosios zonos) gali atlikti aktyvų vaidmenį švelninant karščio bangas ir stiprinant bendruomenės atsparumą.

FHM

cre thi dev
(Creative Thinking Development)

BETI

Baltic
Education
Technology
Institute

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

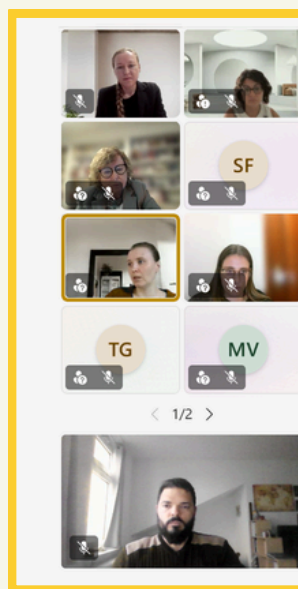
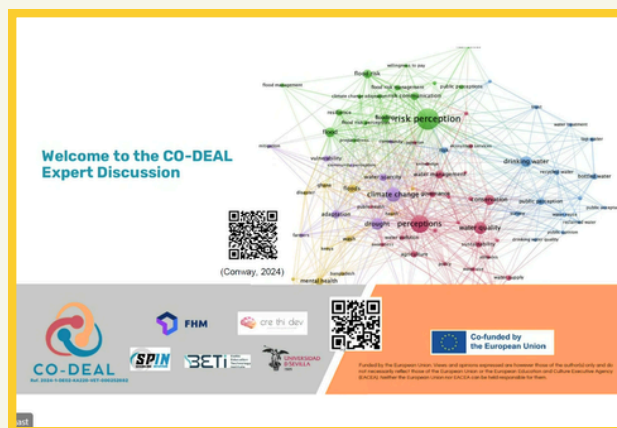

VOKIETIJA – NACIONALINIS „FHM“ RENGINYS

Be to, 2025 m. spalio 6 d. virtualiai surengtoje „CO-DEAL“ ekspertų diskusijoje susirinko Europos ekspertai, savivaldybių atstovai ir projekto partneriai, siekdami pasidalyti įžvalgomis apie su klimatu susijusius iššūkius ir atsparumo strategijas. Renginyje, kurį moderavo prof. dr. Anett Wolgast ir Tomas Lengemann, buvo pristatyti trys pagrindiniai pranešimai, po kurių vyko moderuota diskusija.

Dr. Jürgen Laudien (Vokietijos gelbėjimo asociacija, DLRG) kalbėjo apie **vis sudėtingesnes vandens saugos sąlygas, kurias lemia klimato kaita**. Jis pabrėžė būtinybę išplėsti gelbėtojų veiklą, dronų naudojimą potvynių žemėlapių sudarymui ir logistikai, taip pat emocinio reguliavimo ir greito sprendimų priėmimo svarbą vadovaujant krizinėse situacijose.

Jo keturių etapų strategija – **įvertinti, nustatyti prioritetus, informuoti ir imtis veiksmų** – buvo iliustruota 2023–2024 m. **Kalėdų potvynių likvidavimo operacijos** pavyzdžiu, kai greitas koordinavimas padėjo apsaugoti kaimą nuo potvynio.

FHM

cre thi dev

Baltic Education Technology Institute

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

VOKIETIJA – NACIONALINIS „FHM“ RENGINYS

Dr. Iuliia Polkova (Vokietijos meteorologijos tarnyba, DWD) pristatė **klimato prognozavimo priemones**. Ji paašškino skirtumą tarp **trumpalaikių orų prognozių ir ilgalaikių klimato prognozių**, pabrėždama ekstremalių reiškinių dažnėjimą ir intensyvėjimą. DWD teikiamos paslaugos apima klimato prognozes nuo sezono vidurio iki dešimties metų laikotarpio, pavojų portalą ir pritaikytus įspėjimus apie įvairių tipų ekstremalius reiškinius. Ji pabrėžė reguliarių visuomenės mokymų svarbą, siekiant užtikrinti, kad pasirengimas taptų instinktyvus.

Dr. Ralf Schüle (Federalinė statybos ir regioninio planavimo tarnyba) aptarė **skaitmeninių priemonių vaidmenį užtikrinant miestų atsparumą**. Jis pristatė Vokietijos „Išmaniųjų miestų“ finansavimo programą ir pabrėžė tarpsektorinio bendradarbiavimo, duomenų valdymo kompetencijos bei organizacinės pertvarkos svarbą. Jis teigė, kad vien skaitmeninės infrastruktūros nepakanka be strateginės integracijos ir kvalifikuotos darbo jėgos.

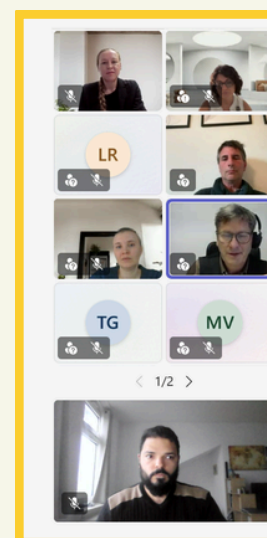
Diskusija baigėsi apmąstymais apie dalyvaujamuosius procesus, ypač **pažeidžiamų grupių įtraukimą**. Ekspertai sutiko, kad mokymai, emocinis pasirengimas ir skaitmeninis raštingumas yra esminiai klimato atsparumo ramsčiai. Renginyje buvo pabrėžta tarpdisciplininio bendradarbiavimo svarba kuriant prisitaikančias ir įtraukias bendruomenes.

1. CONTEXT: GERMAN NATIONAL FUNDING SCHEME ON SMART CITIES „MODEL PROJECTS SMART CITIES“

Funding Programme

- **Budget:** 820 Mill. € (2019-2030)
- **Funded municipalities:** 73 MPSC (3 Seasons 2019/20/21)
- **Management:** Support of MPSC through programme agency (KTS): PR, advice, SC academy
- **Networking:** community-building and networking, development communities
- **Research**

More information:
<https://www.smart-city-dialog.de/en>

FHM

cre thi dev
Creative Thinking Development

Baltic
Education
Technology
Institute

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

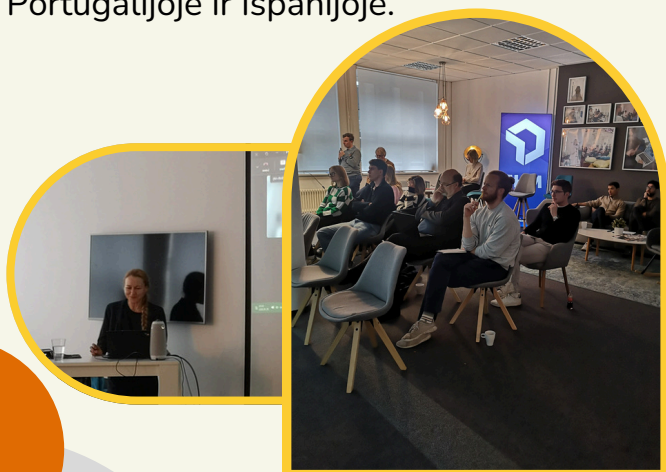
VOKIETIJA – NACIONALINIS „FHM“ RENGINYS

Galiausiai, 2025 m. spalio 21 d. surengtas nacionalinis „CO-DEAL“ diskusijų renginys subūrė **administracijos darbuotojus ir aktyvius piliečius, siekiant aptarti strategijas, kaip stiprinti bendruomenių atsparumą klimato krizėms.** Programoje buvo numatyti ekspertų pranešimai, moderuojama diskusija ir neformalūs pokalbiai.

Renginys prasidėjo **Markus Winkler (DWD)** pagrindiniu pranešimu apie klimato kaitą, po kurio **dr. Isabella Hermann** pateikė įdomių minčių keliantį pranešimą tema „Antidistopijos“. Prof. dr. Anett Wolgast pristatė „CO-DEAL“ **partnerių šalių įžvalgas,** apžvelgdama projekto mokslinį pagrindą, dalyvaujamuosius tyrimo metodus ir **pagrindinius tikslinių grupių rezultatus,** gautus Vokietijoje, Graikijoje, Lietuvoje, Portugalijoje ir Ispanijoje.

Tikslinėse grupėse buvo išaiškinti bendri iššūkiai ir vietos privalumai. **Vokietijoje dalyviai pabrėžė vietos žinių ir žaliosios infrastruktūros vertę. Graikija atkreipė dėmesį į poreikį parengti individualizuotus nelaimių planus ir įtraukti jaunimą. Lietuva daugiausia dėmesio skyrė skaitmeniniam atsparumui ir apsaugai nuo potvynių. Portugalija aptarė aplinkosaugos praktiką ir komunikacijos spragas, o Ispanija pabrėžė neformalių tinklų ir įtraukios komunikacijos ekstremalių situacijų atveju svarbą.**

Diskusija vyko aplink tris pagrindinius klausimus: **kaip užtikrinti, kad oro sąlygų įspėjimai būtų veiksmingi ir įtraukūs, kaip skatinti bendruomenės iniciatyva grindžiamus sprendimus ir kaip dažnai reikia vesti dialogą bei rengti mokymus, kad būtų užtikrintas pasirengimas.** Šie klausimai paskatino gyvą ir įkvepiančią dalyvių diskusiją, atspindinčią bendrą įsipareigojimą kurti aktyvias ir įtraukias krizių valdymo strategijas. Šis pasikeitimas nuomonėmis paskatino atvirą ir motyvuojančią diskusiją tarp dalyvių. Šis baigiamasis pasikeitimas nuomonėmis dar kartą patvirtino bendradarbiavimu grindžiamo mąstymo ir bendruomenės įtraukties vertę kaip pagrindinius CO-DEAL atsparumo krizėms metodo ramsčius.

FHM

cre thi dev

BETI

Baltic Education Technology Institute

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

PORTUGALIJA – NACIONALINIS „SPIN“ RENGINYS

2025 m. liepos 22 d. „SPIN“ surengė Portugalijos nacionalinį bendruomenės įtraukimo renginį Ponte da Barca – savivaldybėje, kuri yra įsipareigojusi siekti tvarumo ir skatinti bendruomenės įsitraukimą. Renginyje susirinko **savivaldybės atstovai, vietos suinteresuotieji asmenys ir gyventojai, siekdami aptarti klimato atsparumą ir pasirengti aplinkos bei socialiniams iššūkiams**, su kuriais susiduria šiaurės Portugalija.

Diskusijų pradžia: Kur mes esame dabar?

SPIN pristatė projektą „CO-DEAL“, pabrėždami jo į **bendruomenę orientuotą požiūrį** ir vietos žinių svarbą kuriant veiksmingas krizių valdymo strategijas. Dalyviai apžvelgė dabartinius savivaldybių planus, įskaitant:

- Savivaldybės ekstremalių situacijų planą,
- Miškų gaisrų prevencijos planą ir
- Būsimą klimato veiksmų planą.

Šios diskusijos metu išryškėjo pagrindinė tema: nors savivaldybės turi daug strateginių dokumentų, piliečiai dažnai apie juos nežino, todėl negali deramai prisidėti prie pasirengimo ar reagavimo į krizes pastangų.

CO-DEAL

FHM

cre thi dev
Creative Thinking Development

Baltic
Education
Technology
Institute

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

PORTUGAL – SPIN NATIONAL EVENT

Vietinės iniciatyvos ir įprastos praktikos

Dalyviai pabrėžė keletą su klimatu susijusių iniciatyvų, kurios jau įgyvendinamos Ponte da Barca:

- Miškų atželdinimo programos po ankstesnių gaisrų sezonų
- Rūšinio atliekų surinkimo ir perdirbimo tobulinimas
- Tvaraus judumo iniciatyvos, įskaitant elektromobilių integravimą
- Vandens kelių priežiūra, skirta potvynių rizikai mažinti

Jie taip pat aptarė bendradarbiavimą COVID-19 pandemijos metu, kuris atskleidė tiek bendruomenės solidarumo privalumus, tiek poreikį kurti geresnę skaitmeninę ryšių infrastruktūrą.

Ką reikia tobulinti?

Susiformavo tvirtas sutarimas dėl būtinybės:

- Integruoti esamus savivaldybių planus į nuoseklią ir prieinamą atsparumo strategiją.
- Stiprinti visuomenės įtraukimą ir informavimo kampanijas apie su klimatu susijusius pavojus.

- Tobulinti skaitmenines komunikacijos priemones, kad piliečiai laiku gautų įspėjimus.
- Stiprinti pažeidžiamų gyventojų, kuriems krizės metu dažnai kyla didesnė rizika, apsaugą.

Vienas dalyvis šį iššūkį apibūdino trumpai ir aiškiai: „Turime planų, bet dauguma piliečių apie juos nežino ir nedalyvauja.“

Poveikis CO-DEAL

Portugalijos rekomendacijos turės tiesioginės įtakos CO-DEAL skaitmeninių modulių kūrimui, ypač simuliacijoms, susijusioms su pasirengimu miškų gaisrams, komunikacija ekstremalių situacijų metu ir bendruomenės koordinavimu.

FHM

cre thi dev
Creative Thinking Development

BETi

Baltic
Education
Technology
Institute

Co-funded by
the European Union

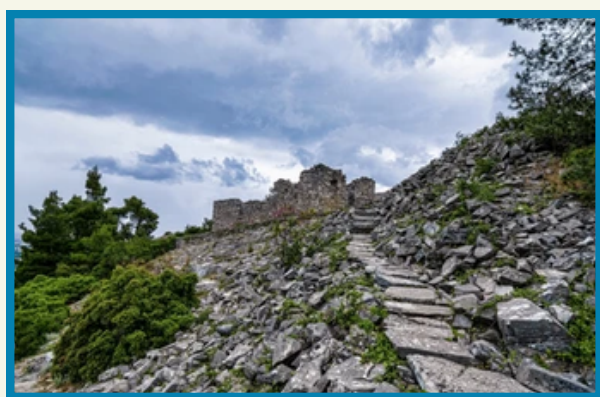
Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

GRAIKIJA – NACIONALINIS „CRETHIDEV“ RENGINYS

CO-DEAL projekto Graikijos nacionalinis renginys buvo surengtas **CRETHIDEV Pentelyje**, priemiestyje, esančiame 17 kilometrų į šiaurės rytus nuo Atėnų centro, apsuptame Penteli kalno kalvų ir pušynų. Tarp **dvidešimt dviejų (22)** renginio dalyvių buvo **savivaldybių darbuotojai, civilinės saugos atstovai, savanoriai bei įvairaus amžiaus piliečiai**. Renginio tikslas buvo pristatyti **CO-DEAL projektą, surengti diskusiją, siekiant surinkti bendruomenės nuomones apie iššūkius ir krizes, taip pat surinkti pasiūlymus, kaip pagerinti bendruomenės pasirengimą klimato krizėms**.

Penteli (Graikija)

Diskusijos metu paaiškėjo, kad **miškų gaisrai yra didžiausias su klimatu susijęs iššūkis šioje savivaldybėje** dėl jos artumo kalnams. Po 2022 ir 2024 m. gaisrų buvo pripažinta, kad **vienos tarnybos pastangų nepakanka ir reikalingos suderintos daugelio skirtingų grupių, įskaitant priešgaisrinę tarnybą, miškininkystės tarnybas, meteorologijos tarnybą, policiją, savivaldybės technines brigadas ir sveikatos priežiūros tarnybas, pastangos**. Savivaldybėje veikia gana aktyvi savanorių komanda, tačiau vis dar reikia stiprinti platesnės bendruomenės sąmoningumą nuosekliai vykdant informavimo, mokymo ir praktinės paramos veiklą.

Šio renginio rezultatas buvo suvokimas, kad **pagrindinė pasirengimo krizėms strategija turėtų apimti kelių institucijų suderintą reagavimą, ankstyvojo įspėjimo sistemų diegimą, bendradarbiavimo su kaimyninėmis savivaldybėmis skatinimą, taip pat bendruomenės informuotumo ir pasirengimo stiprinimą per imitacines pratybas ir visuomenės įtraukimą**. Tai yra ypač svarbu siekiant laiku pateikti įspėjimus ir užtikrinti greitesnę reagavimą į galimus gaisrus, taip pat kuriant veiksmingesnę ir nuoseklesnę tarpvalstybinę reagavimo strategiją. Mokymai ir imitacinės pratybos, grindžiamos bendruomenei aktualia informacija ir skirtos praktiniams įgūdžiams ugdyti, gali būti vertinga priemonė savivaldybės bendram pasirengimui miškų gaisrų atveju patikrinti ir gerinti.

FHM

cre thi dev

Creative Thinking Development

Baltic
Education
Technology
Institute

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

GRAIKIJA – NACIONALINIS „CRETHIDEV“ RENGINYS

CO-DEAL konsorciumas atsižvelgs į šiuos atsiliepimus kurdamas specializuotus modulius, skirtus bendruomenių nurodytoms problemoms spręsti, bei imitacinius pratimus, pritaikytus prie realių bendruomenių poreikių.

Keletas citatų, atspindinčių patirtį ar įgytas žinias:

- „Visos šios artėjančios nelaimės, visi šie įvykiai yra daug galingesni, ir nors prieš dešimt metų su jais būtų buvę galima susidoroti įprastinėmis priemonėmis, dabar turimos priemonės ir procedūros yra nepakankamos“ (vietos valdžios atstovas).
- „Tačiau negalime laukti iki paskutinės akimirkos, kol piliečiai ims veiksmų. Turime sukurti procesus, skatinančius aktyvų piliečių dalyvavimą“ (pilietis).

FHM

cre thi dev

Creative Thinking Development

BETi

Baltic
Education
Technology
Institute

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

ISPANIJA – SEVILIJOS UNIVERSITETO RENGINYS

Ispanijos nacionaliniame bendruomenės įtraukimo renginyje, kurį koordinavo Sevilijos universitetas, susirinko vietos gyventojai, savivaldybių darbuotojai, jaunimo atstovai ir bendruomenių lyderiai, siekdami išsiaiškinti, kaip mažos Andalūzijos savivaldybės suvokia ekstremalias situacijas ir į jas reaguoja. Vietoj to, kad kalbėtų abstrakčiai, dalyviai pasidalijo gyvais potvyniais, susijusiais su potvyniais, gaisrais, karščio bangomis, sausra, elektros tiekimo sutrikimais ir COVID-19 pandemija, pateikdami realistišką požiūrį į tai, ką atsparumas iš tikrųjų reiškia vietos lygmeniu.

Vietos rizikos veiksniai ir asmeninė patirtis

Gyventojai pasakojo, kad potvyniai tebėra didžiausia grėsmė šiam rajonui, nes vis intensyvesni lietūs užtvindo drenažo sistemas ir daro neigiamą poveikį pažeidžiamoms gyvenvietėms. Neseniai įvykęs elektros tiekimo sutrikimas taip pat atskleidė, kokia trapi yra priklausomybė nuo skaitmeninių technologijų: netekę telefono ryšio ir interneto, savivaldybės darbuotojai ir kaimynai buvo priversti imtis **apsilankymų namuose**, kad galėtų nustatyti ir padėti pagyvenusiems žmonėms, neįgaliesiems ir izoliuotoms šeimoms. Dalyviai taip pat susiejo klimato kaitą su kasdieniais padariniais, tokiais kaip ekstremalus karštis, mažėjantis žemės ūkio produktyvumas ir akivaizdūs pokyčiai vietinėje faunoje.

FHM

cre thi dev

Baltic
Education
Technology
Institute

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

ISPANIJA – SEVILIJOS UNIVERSITETO RENGINYS

Pasirengimas ir institucinės spragos

Nors savivaldybė turi parengtą pagrindinį ekstremalių situacijų planą, dalyviai pažymėjo, kad dauguma gyventojų apie jį nežino. Įspėjimai daugiausia skelbiami socialiniuose tinkluose, dėl to vyresnio amžiaus žmonės lieka be apsaugos, o mokyklose ar viešuosiuose pastatuose reguliarios pratybos nevyksta. Gyventojai pabrėžė, kad labai reikia **praktinių mokymų**, aiškesnių komunikacijos kanalų ir geresnės infrastruktūros, pavyzdžiui, lietaus vandens rezervuarų, kurie sumažintų potvynių riziką. Jie taip pat atkreipė dėmesį į struktūrines problemas: biurokratinius vilkinimus, ribotus vietos išteklius ir koordinavimo trūkumą tarp skirtingų administracinių lygmenų.

Neformalių tinklų stiprumas

Visose diskusijose bendruomenės solidarumas išryškėjo kaip esminis privalumas. Susidarius ekstremalioms situacijoms kaimynai greitai mobilizuojasi, asociacijos koordinuoja savanorių veiklą, o vietos įmonės teikia įrangą ir paramą. Dalyviai šį kolektyvinį atsaką apibūdino kaip „žmogiškąją ekstremalių situacijų pusę“, kuri yra ypač svarbi kaimo vietovėse, kur oficialių sistemų aktyvinimas gali užtrukti ilgiau.

Bendruomenės pasiūlymai: ko piliečiai tikisi toliau

Dalyviai pabrėžė, kad būtina įtraukti pasirengimo priemones į mokyklų veiklą, plėsti informavimo kampanijas, rengti realistiškas evakuacijos pratybas ir kurti vietines savanorių grupes, parengtas reaguoti į krizes. Jie taip pat pritarė prieinamų skaitmeninių priemonių, pavyzdžiui, tokių, kokias sukūrė CO-DEAL, kūrimui, kad jos padėtų piliečiams potvynių, gaisrų, karščio bangų ir elektros tiekimo sutrikimų metu.

Indėlis į CO-DEAL

Šis Ispanijoje vykęs renginys parodo, kaip mažų savivaldybių atsparumas formuojamas derinant institucinį planavimą ir tvirtus bendruomenės ryšius. Surinkta informacija, grindžiama praktine patirtimi, bus tiesiogiai panaudota kuriant CO-DEAL skaitmeninius modulius ir simuliacijas, užtikrinant, kad jie atspindėtų visos Europos kaimo bendruomenių realijas, galimybes ir iššūkius.

CO-DEAL

Co-funded by
the European Union

FHM

cre thi dev
Creative Thinking Development

BETI

Baltic
Education
Technology
Institute

UNIVERSIDAD
DE SEVILLA
1505

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

LIETUVA – NACIONALINIS „BETI“ RENGINYS

Lietuvos nacionalinis „CO-DEAL“ renginys subūrė bendruomenių narius, savivaldybių atstovus ir sektoriaus ekspertus į išsamią tikslinę grupę, skirtą klimato atsparumui ir pasirengimui krizėms. **Kauno rajone** vykusios diskusijos suteikė progą apmąstyti vietos patirtį, nustatyti stipriąsias puses ir išsiaiškinti, ko reikia bendruomenėms, kad jos taptų atsparesnės didėjant aplinkos ir socialinėms rizikoms.

Kartu stipriname atsparumą klimato pokyčiams

Dalyviai dalijosi pavyzdžiais, kaip Lietuvos savivaldybės jau dabar siekia klimato kaitai atsparesnės ateities. Kaip teigiami žingsniai į priekį buvo pabrėžtos ekologiškos viešųjų pirkimų praktikos, medžių sodinimo iniciatyvos, plačiai diegiami saulės kolektoriai bei nuolatinis viešojo transporto ir dviračių infrastruktūros tobulinimas.

Tuo pačiu metu daugelis dalyvių pažymėjo, kad oficialios savivaldybių atsparumo klimato kaitai strategijos nėra plačiai žinomos gyventojams. Tai parodė, kad vietos valdžios institucijoms būtina aiškiau informuoti apie esamus planus, išteklius ir ilgalaikius tikslus.

FHM

cre thi dev
Creative Thinking Development

Balti
Education
Technology
Institute

UNIVERSIDAD
DE SEVILLA
1505

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

LIETUVA – NACIONALINIS „BETI“ RENGINYS

Pasirengimo nelaimėms tobulinimas

Lietuvos tikslinė SMS įspėjimų sistema pasirodė esanti didelis privalumas, o piliečiai patvirtino, kad skubios pagalbos pranešimai juos pasiekia greitai ir patikimai. Dalyviai prisiminė neseniai įvykusius įvykius, pavyzdžiui, dingusių asmenų paieškas ar vietinius pavojus, kai šie įspėjimai pasiteisino.

Tačiau, nepaisant gerai parengtų vidinių nepaprastųjų situacijų planų, daugelis gyventojų teigė, kad nežinojo evakuacijos tvarkos ar kokių konkrečių veiksmų imtis įvairių krizių atveju. Tai išryškino esminį trūkumą: būtinybę labiau įtraukti visuomenę į nepaprastųjų situacijų pratybas ir užtikrinti lengviau prieinamą informaciją apie pasirengimą.

Taip pat buvo atkreiptas dėmesys į teigiamus pokyčius, įvykusius nuo pandemijos pradžios, tarp kurių – nuotolinės medicininės konsultacijos, didesnis dezinfekcinių priemonių punktų skaičius ir bendras visuomenės sąmoningumo apie sveikatingą elgesį padidėjimas.

Bendruomenės pastangos, skatinančios pokyčius vietos mastu

Viena iš labiausiai išryškėjusių temų buvo bendruomenės atsparumo skatinimo svarba. Dalyviai pasidalijo keliais įkvepiančiais pavyzdžiais:

- Vietos atgaivinimo projektai, pavyzdžiui, naujų parkų ir pėsčiųjų zonų įrengimas
- Atliekų rūšiavimo ir lietaus nuotekų surinkimo sistemų plėtra
- Kaimynų bendravimas ekstremalių situacijų metu
- Savanoriai, padedantys pažeidžiamiems gyventojams, įskaitant Covid-19 pandemijos laikotarpį

Tokios istorijos parodė, kad atsparumas susijęs ne tik su infrastruktūra, bet ir su žmonėmis, santykiais bei bendra atsakomybe.

CO-DEAL

FHM

cre thi dev
Creative Thinking Development

Baltic
Education
Technology
Institute

UNIVERSIDAD
DE SEVILLA
1505

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

NACIONALINIAI RENGINIAI

LIETUVA – NACIONALINIS „BETI“ RENGINYS

Pagrindas ateities veiksams

Lietuvos nacionaliniame „CO-DEAL“ renginyje buvo pabrėžta tiek jau pasiekta pažanga, tiek likusios galimybės. Dalyviai parodė tvirtą pasiryžimą prisidėti prie vietos pasirengimo ir tarpusavyje padėti krizės metu. Surinkta informacija padės formuoti ateities strategijas ir stiprinti bendradarbiavimą tarp piliečių, savivaldybių ir organizacijų.

Skatindama atvirą dialogą ir bendruomenės įsitraukimą, Lietuva toliau kuria atsparesnę, geriau informuotą ir labiau susietą visuomenę, kuri bus geriau pasirengusi ateities iššūkiams.

Keletas citatų, atspindinčių patirtį ar įgytas žinias:

- „Pranešimai, kuriuos gauname į savo telefonus, veikia nepriekaištingai. Kai kas nors nutinka, pranešimas pasiekia mus akimirksniu. Jie yra labai tikslingi ir tikrai padeda mums jaustis informuotiems.“
- „Kaimynai atlieka svarbų vaidmenį. Dažnai pirmoji informacija apie pavojus ar krizes pasiekia mus būtent iš aplinkinių žmonių. Ši parama yra labai svarbi mūsų pasirengimui.“

FHM

cre thi dev

Baltic
Education
Technology
Institute

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

IŠVADOS

BENDRUOMENĖS AKTYVUMO IR ATSPARUMO STIPRINIMAS PER NACIONALINIUS MOKYMUS

Gruodis 2025 | 2 Leidinys

Vokietijoje, Portugalijoje, Graikijoje, Ispanijoje ir Lietuvoje vykstantys nacionaliniai dalyvavimo renginiai atskleidžia aiškia bendrą viziją: **atsparumas yra bendra atsakomybė.**

Nors kiekvienas regionas susiduria su savitais aplinkos ir socialiniais iššūkiais, išryškėjo keletas bendrų temų.

Bendri poreikiai

- Didesnis piliečių įsitraukimas į pasirengimo ir reagavimo planus
- Tvirtesnės komunikacijos sistemos, įskaitant išankstinio įspėjimo sistemas ir skaitmeninius kanalus
- Geresnis koordinavimas tarp agentūrų, institucijų ir bendruomenės dalyvių
- Mokymai, atspindintys realaus pasaulio sudėtingumą, neapibrėžtumą ir emocinius iššūkius
- Parama pažeidžiamoms grupėms, kurios krizės metu dažnai nukentčia labiausiai

Žengiant į kitą etapą

Šie renginiai suteikia svarbios informacijos, reikalingos kitam projekto etapui:

- **kurti skaitmeninius mokymo modulius,**
- **kurti virtualius scenarijus ir krizių imitacijas,**
- **bei užtikrinti, kad savivaldybių darbuotojai ir gyventojai galėtų praktiškai išbandyti krizių valdymo strategijas realistiškoje, saugioje ir prieinamoje aplinkoje.**

Derindami dalyvių įžvalgas su technologinėmis naujovėmis, CO-DEAL kuria pagrindą naujam vietos atsparumo modeliui – modeliui, kuris yra orientuotas į bendruomenę, įtraukus ir nukreiptas į ateitį.

